

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 58 • nr. 4 • april 2022 • € 1,75 • www.sp.nl

Moscow Time

DERK SAUER

'HET EINDE VAN POETIN'

**GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN
ANALYSES EN DUIDING**

CODY HOCHSTENBACH

'INVESTEER MASSAAL IN VOLKSHUISVESTING'

**SPANNING
RUTTE PLAKT
PLEISTERS**

DANKJEWEL DIEDERIK EN WELKOM XANDER

Onlangs hebben we afscheid genomen van onze Tribune-hoofdredacteur Diederik Olders. Vele jaren lang is ons ledenblad tot stand gekomen onder de bezielende leiding van Diederik. Hij deed dit samen met de collega's in zijn team voor wie hij een stimulerende en coachende teamleider was. Ervoor zorgen dat er elke maand een fonkelnieuwe Tribune in de brievenbus ligt betekent vaak werken onder hoge druk. Dat is altijd weer gelukt: maar liefst **135 Tribunes** heeft Diederik als hoofdredacteur gemaakt.

Xander Topma is onze nieuwe hoofdredacteur. Xander woont in Meppel en is sinds 2020 lid van het redactieteam. In Meppel is Xander actief voor de SP als raadslid en bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen was hij daar onze lijsttrekker.

We wensen Diederik heel veel succes bij zijn nieuwe werkgever, Platform 31 in Den Haag. En Xander heel veel plezier bij het maken van een heleboel nieuwe Tribunes!

PODCAST DAAROM IS HET GOED MET DONALD POLS

In de nieuwste aflevering van haar podcast spreekt Lilian met Donald Pols, directeur van Milieudefensie. Ze gaan in gesprek over subsidieprogramma's voor multinationals van Rutte 4 en de hoge energierekening voor mensen.

Deze aflevering en eerdere vind je op Spotify en iTunes maar ook op onze website via sp.nl/dpol

SP JONGEREN ACTIEF

Op vrijdag 25 maart organiseerden SP Jongeren een speciale ledenavond met Lilian Marijnissen. Gelukkig kon dat eindelijk weer eens in het echt, zonder coronaregels, op partijkantoor de Moed. Er werd een spannende quiz gehouden over de geschiedenis van de SP en Lilian vertelde alles over haar studenten-

tijd, haar tijd in de gemeenteraad en het organiseren van mensen om zo voor verandering te zorgen. Natuurlijk werd de avond afgesloten met een gezellige borrel.

Wil jij bij de volgende activiteit ook op een leuke manier andere SP Jongeren te ontmoeten? Houd je mail in de gaten en sluit de volgende keer aan!

foto: Joshua Versijde

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN UITGAVE VAN DE SOCIALISTISCHE PARTIJ (SP) EN VERSCHIJNT 11 MAAL PER JAAR

Redactie
Xander Topma (h), Lesley Arp
Anne-Marie Mineur, Peter Sas

Vormgeving
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Maurits Gemmink, Ronald van Raak
Karen Veldkamp

Foto omslag
Joris van Gennip / ANP©

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

UITZETTING 8-JARIGE LJOWA VOORKOMEN DOOR VOORSTEL SP

Ljowa uit Amersfoort mag met zijn gezin in Nederland blijven door een aangenomen voorstel van SP-Kamerlid Jasper van Dijk. Jarenlang zaten ze in onzekerheid en voerden ze actie om te mogen blijven. Ljowa leek namelijk buiten de regeling van het kinderpardon uit 2019 te vallen. Het gevolg? Uitzetting naar Armenië. Nu heeft hij alsnog een verblijfsvergunning gekregen.

De ouders van Ljowa zijn elf jaar geleden naar Nederland gevlucht. Hun drie kinderen zijn in Nederland geboren en hebben hier hun hele leven gewoond. De asielaanvraag voor Ljowa werd echter afgewezen, omdat hij werd geboren nadat de asielprocedure van zijn ouders was afgerond. De andere twee kinderen kregen

wel een verblijfsvergunning. Omdat Ljowa buiten het kinderpardon viel, moest voor hem een aparte asielaanvraag worden gedaan.

Dertig kinderen onzeker over toekomst

Volgens van Dijk zijn er zo'n dertig kinderen in Nederland die in dezelfde

situatie zitten als Ljowa: 'Het gaat om kinderen die na de verblijfsvergunning van hun ouders zijn geboren en dus door die bureaucratische hoepel moeten springen van het kabinet. Waar het ook om gaat is dat beleid inconsequent werd toegepast. In het ene geval mocht een kind wel blijven en in het andere niet, terwijl de situaties

Ljowa (uiterst links op de foto) en Jasper van Dijk tijdens de overhandiging van de petitie 'Lwoja moet in Nederland blijven' aan de Tweede Kamer.

hetzelfde waren. De staatssecretaris moet één lijn trekken. In dit geval natuurlijk dat deze kinderen gewoon netjes een verblijfsvergunning krijgen. Als je een kind van acht jaar oud uitzet dan moet natuurlijk zijn hele gezin mee, ondanks dat zij gewoon een verblijfsvergunning hebben. Verschrikkelijk! Armenië is ook nog eens

een land waar Ljowa nog nooit is geweest. Hoe bizar is dat?’

Asielbeleid werkt niet

Dat er gaten zitten in het kinderpardon van 2019, waar kinderen als Ljowa in vallen, is volgens van Dijk een symptoom van het gevoerde asielbeleid: ‘Als je niet de goede regels opstelt, zijn er altijd mensen die net buiten de boot vallen. Als dat na een paar jaar om honderden kinderen gaat waar geen duidelijk besluit over wordt genomen, dan ontstaat terecht de wens om ze een pardon te geven. Maar het liefst wil je natuurlijk helder asielbeleid en snelle uitvoering waardoor pardonregelingen helemaal niet nodig zijn.’

Foute VVD-uitruil

Om situaties zoals die van Ljowa te voorkomen, was er vroeger de discretionaire bevoegdheid. De staatssecretaris mocht op eigen titel een besluit nemen over individuele gevallen, los van de regels. Bij het laatste kinderpardon heeft de VVD deze mogelijkheid wegonderhandeld. Van Dijk wil dit zo snel mogelijk terug: ‘Die bevoegdheid is gewoon cruciaal in het asielbeleid. Dat een staatssecretaris zelf kan zeggen: ik zie wat de regels zijn, ik zie dat deze persoon eigenlijk weg moet uit Nederland, maar hij is hier al zo lang of zijn situatie is zo bijzonder dat hij toch mag blijven. Asielbeleid is vaak ingewikkeld en daarom is zo’n bevoegdheid juist nodig. Ik zal daar dus voor blijven strijden.’

Goede afloop

Vanuit de school van Ljowa werden grote acties en een petitie opgezet om hem aan een verblijfsvergunning te helpen. Voor Ljowa en zijn gezin is het nu gelukkig goed afgelopen. De aangenomen motie die van Dijk indiende, zorgt ervoor dat hij in Nederland mag blijven, net als alle andere kinderen die in dezelfde situatie zitten. De volgende stap is het repareren van het asielbeleid zodat andere kinderen nooit meer zo lang in onzekerheid hoeven te zitten.

tekst Xander Topma
foto Bart Maat / ANP ©

Jannie Visscher
voorzitter SP

Mooi werk!

In deze Tribune gaat het natuurlijk over de gemeenteraadsverkiezingen. Heel veel partijgenoten hebben zich hiervoor de afgelopen tijd keihard en enthousiast ingezet. Niet alleen in de afdelingen waar we meededen maar ook vanuit andere afdelingen waar SP’ers meehielpen met de campagne van hun ‘buren’. Momenteel worden de verkiezingen door de afdelingen geëvalueerd maar we kunnen nu al de conclusie trekken dat er werk aan de winkel is. Ik denk dat het heel mooi werk is wat ons de komende tijd te doen staat.

Zo is daar de actualisatie van ons beginselprogramma. Vorig jaar hebben we ‘Heel de Mens’ geëvalueerd. Op basis van die uitkomst gaan we nu actualiseren. Wat voor partij zijn wij en hoe voeren wij politiek? Wat is ons socialisme? Dat zijn de vragen waarover het gaat. We beginnen met een enquête waarvoor al onze leden worden uitgenodigd. Binnenkort hoor je hier meer over.

Ander werk vloeit voort uit de opdracht die we in de laatstgehouden Partijraad aan onszelf hebben gegeven. Namelijk het versterken van onze basis. Die opdracht bestaat uit drie onderdelen: groeien, ontwikkelen en organiseren. Om te groeien, en zo meer invloed uit te kunnen oefenen, moeten we nieuwe afdelingen oprichten en bestaande afdelingen versterken.

Voor het verwezenlijken van onze idealen zijn vitale afdelingen van groot belang. Onze leden zijn het middelpunt van de partij. We zijn allemaal een puzzelstukje en samen vormen we de SP. We zijn allemaal evenveel lid.

Om onszelf en de partij verder te ontwikkelen moeten we zorgen voor goede scholing en vorming. Ook is het belangrijk om goeie, aansprekende campagnes te organiseren. Hier ligt uiteraard een belangrijke taak voor het partijbestuur maar het kan alleen maar slagen wanneer iedereen een steentje bijdraagt.

Samen bouwen we verder! •

NA BITTERE PIL OP WEG NAAR

Hoewel de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen op veel plekken tegenviel, verdienen de lokale SP-vrijwilligers volgens partijvoorzitter Jannie Visscher een groot compliment: 'Zij hebben ontzettend veel energie in deze campagne gestoken. Maar daarom kan ik me goed voorstellen dat de teleurstelling bij veel afdelingen nu des te groter is.' Op de meeste plekken bleef de SP even groot of leverde de partij wat in. Hoe nu verder?

tekst Lesley Arp

OP 21 MAART 2018 telde de SP 304 lokale volksvertegenwoordigers. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 bleven er 181 SP-raadszetels over.

Het zetelverlies ten opzichte van vier jaar geleden komt voor het partijbestuur niet als verrassing. 'Dat kon je op je klompen aanvoelen. Een deel van die zetels zijn we bovendien de afgelopen vier jaar al kwijtgeraakt, omdat er op verschillende plekken raadsleden met een zetel van de SP vandoor zijn gegaan. Ook hebben we in veel minder afdelingen meegedaan aan de gemeenteraadsverkiezingen dan in 2018. Dat helpt natuurlijk absoluut niet', concludeert Visscher. De SP deed in 26 plaatsen minder mee aan de gemeenteraadsverkiezingen dan in 2018.

Visscher blikt terug op de lessen die het partijbestuur heeft getrokken uit de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van vorig jaar: 'We hebben ons toen voorgenomen om het vertrouwen terug te winnen van de kiezer, ons te onderscheiden van andere partijen – zodat duidelijk is dat wij niet tot dezelfde klik behoren – en onze heldere systeemkritiek te gaan vertalen in tastbare, maar ook haalbare alternatieven. Dat betekent niet alleen iets voor ons verhaal, maar ook voor onze organisatie. We zullen onze basis, de afdelingen, moeten versterken.'

De hond of de kat

Het partijbestuur zal de afdelingen de komende tijd ondersteunen bij het maken van een lokale campagne-evaluatie. Volgens Visscher ligt er voor de SP een schone taak om in gesprek te gaan met de vele mensen die dit jaar niet naar de stembus zijn gegaan: 'Zij denken dat het toch niet uitmaakt

of zij nou door de hond of de kat worden gebeten. Het is pijnlijk dat veel mensen ook zo denken in de buurten waar de SP met succes actie heeft gevoerd. Wij moeten uitzoeken hoe dat komt.' De opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen is nooit eerder zo laag geweest: slechts 50,4 procent van de kiesgerechtigden ging dit jaar naar de stembus.

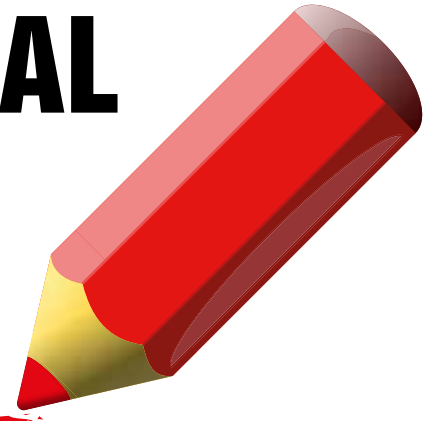
Het meest wrange hiervan is volgens Visscher misschien wel dat juist veel van de thuisblijvers op allerlei punten in de knel komen: 'Ze vinden lastig een woning, kunnen hun rekeningen moeilijk betalen en wonen in buurten die veel slechter onderhouden zijn. Er zijn veel mensen die het gevoel hebben dat ze totaal vergeten zijn. Ons verhaal moet het hoopvolle verhaal zijn. Wij moeten mensen dat laten ervaren, door voor en met mensen de omstandigheden te verbeteren. Onze leden spelen daarbij een cruciale rol.'

De SP moet volgens Visscher niet alleen proberen het vertrouwen van de niet-stemmer terug te winnen, ook de connectie met jongeren moet worden versterkt. 'Zeker in de studentensteden ligt daar een grote uitdaging', stelt de partijvoorzitter. Ook wil het partijbestuur lessen trekken uit de lokale inzet van sociale media tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Lichtpuntjes

Voor de afdelingen in de grote steden wil het partijbestuur de komende tijd extra ondersteuning organiseren. In Amsterdam, Utrecht en Rotterdam ging de SP er één zetel op achteruit en in Den Haag bleef de SP met één zetel gelijk. Visscher: 'Het is toch een hele opgave om zo'n grote groep

EEN HOOPVOL VERHAAL

inwoners te bereiken. Daarnaast was het een lange tijd niet zeker of we überhaupt mee zouden doen in een aantal grote steden. Het was dan ook wel te verwachten dat we op deze plekken niet hebben gewonnen. Al doet het me goed dat we inwoners van deze steden in ieder geval de kans hebben gegeven om op de SP te stemmen en we hier in de gemeenteraden blijven.'

Gelukkig zijn er ook lichtpuntjes. Zo benadrukt Visscher dat de SP vorig jaar de trend van ledenverlies heeft kunnen ombuigen in ledenwinst: de partij groeide met 500 leden.

Ook blijkt in verschillende afdelingen dat de SP beter scoort in wijken waar de partij actief was. Zo kwam de SP in Arnhem in vier stembureaus als grootste uit de bus. Drie van die stembureaus stonden in wijken waar de SP samen met bewoners actie heeft gevoerd. In afdelingen als Den Haag, Meppel en Vlissingen zijn vergelijkbare positieve ervaringen opgedaan.

Leden die graag hun steentje bij willen dragen aan de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen kunnen volgens Visscher het beste aankloppen bij hun lokale

SP-afdeling. Ook gaat het Wetenschappelijk Bureau van de SP nader onderzoeken welke factoren een rol hebben gespeeld bij de verkiezingsuitslag. Visscher: 'Daarvoor kijken we natuurlijk ook naar de afdelingen waar we wel hebben gewonnen. Er zijn bovendien aardig wat afdelingen waar we weliswaar niet in zetels hebben gewonnen, maar wel procentueel zijn gegroeid. Tijdens de partijraad van 19 maart hebben we samen een eerste duiding gegeven van het resultaat, maar het onderzoeken en analyseren stopt de komende tijd niet.' •

VECHTEN VOOR VERTROUWEN

In veel gemeenten heeft de SP dit jaar ervaren hoe het is om te vechten tegen de lage opkomst: zo ook in Groningen. De afgelopen jaren heeft de Groningse SP in ongeveer dertig buurten concrete veranderingen voor elkaar gebokst door met mensen actie te voeren: van woningrenovaties tot het opknappen van speeltuinen. In de campagne ging de afdeling volop langs de deuren in deze buurten en zijn er ook buurtbijekomsten in de SP-partytent georganiseerd. Lijsttrekker Jimmy Dijk: 'Dan maakten we afspraken met bewoners over nieuwe acties die we in hun buurt gingen opzetten. Maar we vroegen hen ook om ons te helpen om de opkomst te verhogen. In sommige van deze wijken gaat namelijk maar 20 procent van de mensen stemmen.'

Ondanks deze tot in de puntjes uitgedachte campagne strategie daalde de Groningse SP van vijf naar vier zetels. Dijk noemt de uitslag vervelend, maar niet verrassend: 'Je merkte in de buurten dat het vertrouwen in de politiek echt naar een nulpunt is gedaald. Mensen zeggen: Rutte kan liegen, bedriegen en mensen vermorzelen met de toeslagenaffaire en gaswinning, maar hij blijft toch zitten. Ze vinden de SP sympathiek, maar verwachten niet dat een stem op ons altijd het verschil gaat maken. Pijnlijk, als je letterlijk met mensen in die buurten voor verandering hebt gezorgd.'

De lokale fractievoorzitter ziet het als een opdracht voor de SP om beter uit te leggen dat gaan stemmen niet direct alle problemen gaat oplossen, maar er wel voor kan zorgen dat

positieve veranderingen die het resultaat zijn van acties versterkt worden. 'Ook zullen we als partij over de hele breedte duidelijk moeten maken dat we geen onderdeel zijn van het establishment. Want dat vergeten mensen als je 50 jaar bestaat', vult hij aan. Het belang van het organiseren van mensen staat voor Dijk echter als een paal boven water. In wijken als Beijum en verschillende buurten in de wijk Vinkhuizen wist de Groningse SP door lokaal activisme de grootste te worden. 'Wij weten dondersgoed waar die vier zetels vandaan komen', aldus Dijk. •

foto Ruud Rogier

foto Ruud Rogier

foto Joshua Versjide

foto Joshua Versjide

foto Ruud Rogier

foto Maurits Gemmink

foto Ruud Rogier

foto Ruud Rogier

foto Maurits Gemmink

TEGEN DE STROOM IN

Sommige SP-afdelingen slaagden erin om tegen de landelijke trend in te winnen of, ondanks lokale problemen, knap te handhaven. Hoe kijken de lijsttrekkers en afdelingsvoorzitters in deze gemeenten terug op de verkiezingsstrijd?

MEIERIJSTAD: NOOIT SAAI

Tijdens de herindelingsverkiezingen in 2016 verloor de SP in de Brabantse gemeente Meierijstad veel stemmen aan lokale partijen. Dit keer wist de partij 800 stemmen terug te veroveren: hierdoor groeit de gemeenteraadsfractie van drie naar vier zetels.

Na de teleurstellende verkiezingen van 2016 besloot de afdeling voor een andere strategie te kiezen en aan haar imago te werken. Lijsttrekker Ruud Merks: 'We wilden van het beeld af dat we overal tegen zijn en hebben de samenwerking gezocht met andere partijen, ook die in de coalitie.'

Een plaatselijke krant schreef over ons dat wij voorspelbaar maar nooit saai zijn. Ik zie dat als compliment: onze standpunten blijven hetzelfde, maar het lukt ons om op creatieve manieren voorstellen door de raad te krijgen.'

De SP Meierijstad lanceerde de afgelopen jaren niet alleen eigen voorstellen in de raad – zoals een door een architect uitgewerkt plan voor alternatieve woonvormen – maar voerde ook volop actie. Zo werd voor de derde keer samen met huurders een naoorlogse wijk gered van de sloopkogel. Ook heeft de afdeling haar netwerk uitgebreid

door de banden met inwoners, belangengroeperingen, woningbouwverenigingen en de FNV te verstevigen.

Merks: 'Tijdens de campagne hebben we vooral uitgestraald dat het gezellig is om bij de SP te horen. Op de markten staan we bijvoorbeeld niet alleen met flyers, maar ook met livemuziek. Verder hebben we zelf 'laatstedagkaarten' ontwikkeld met foto's van kandidaten uit de buurt: dat wekt vertrouwen. De SP is in Meierijstad niet alleen een landelijke maar ook een plaatselijke partij, die in meerdere stembureaus als grootste uit de bus kwam.' •

ALMERE: PUUR LOKALE CAMPAGNE

In Almere slaagde de SP erin om te groeien van drie naar vier zetels. Het feit dat de gemeente de op twee na laagste opkomst van Nederland had, van ongeveer 39 procent, maakt deze overwinning extra opmerkelijk. Volgens lijsttrekker David de Vreede is de winst onder meer het resultaat van scherpe strategische keuzes. De afdeling ontwikkelde een flyer met daarin puur hun lokale verhaal, geschreven in taal die voor iedereen begrijpelijk is. De Vreede: 'Daarin stond een interview met mij en onze drie kernthema's: sociaal, groen en veilig. Dat was eveneens onze campagneleus. Woningbouw kwam ook aan bod in de flyer, maar was geen hoofdthema voor ons, omdat we zagen dat iedere partij dit onderwerp claimde.' Ook op de door de afdeling ontworpen lokale verkiezingsposter kregen de

lijsttrekker en de leus 'sociaal, groen, veilig' een prominente plek.

Aan de keuze voor deze kernthema's ging volgens De Vreede een zorgvuldige afweging vooraf: 'We merkten dat veel mensen die sociaaleconomisch en op milieugebied hartstikke links zijn op veiligheid graag een stevigere aanpak zien. Partijen zoals GroenLinks, de PvdA en de Partij voor de Dieren bieden dat niet. Zij kijken vooral naar preventie, terwijl de VVD vooral repressie wil. Wij hebben een veel uitgebreidere analyse, waarmee wij ons konden onderscheiden.'

Tijdens de campagne maakte de afdeling gebruik van ingekochte advertenties in de buitenruimte en lokale kranten maar natuurlijk ook een enthousiast vrijwill-

lijgersteam. 'Ruim 40.000 flyers hebben we verspreid. Wekelijks stonden we van woensdag tot en met zaterdag op de markten met cadeautasjes gevuld met promotiemateriaal. Ik denk dat ik zelf gemiddeld 10 kilometer per dag heb gelopen om folders in brievenbussen te doen en vele anderen met mij', blikt De Vreede met gepaste trots terug.

De lijsttrekker vindt het tot slot belangrijk om te benadrukken dat de SP in Almere geen lastercampagnes heeft gevoerd: 'Natuurlijk hebben we kritiek geuit op keuzes van het college en onze alternatieven aangedragen. Maar we hebben niemand op de persoon of op de partij aangepakt.' •

VLAARDINGEN: ONDANKS GEDOE GELIJK GEBLEVEN

Volgens de Vlaardingse SP-lijsttrekker Arnout Hoekstra kun je de verkiezingsuitslag in zijn stad op drie manieren interpreteren: 'Ten opzichte van een paar weken geleden hebben we er vier zetels bij, maar dat is omdat er de afgelopen termijn evenveel zetels van ons zijn gestolen. Als je kijkt naar het aantal stemmen, dan hebben we wat verloren. Na de vorige verkiezingen waren we de tweede partij van Vlaardingen en nu zijn we de vierde partij. Tegelijkertijd heeft het verlies aan stemmen niet geleid tot minder zetels, dus zijn we in die zin gelijk gebleven. We hebben bovendien evenveel zetels als de grootste partij, de VVD.'

Het feit dat de voltallige SP-fractie in 2019 besloot de partij de rug toe te keren heeft er dus niet toe geleid dat de Vlaardingse kiezer nu veel minder vertrouwen heeft in de SP. De oud-wethouder en partijsecretaris denkt dat de achterban zijn partij trouw is gebleven vanwege de rijke historie van de SP in Vlaardingen: 'We doen hier sinds 1974 mee aan de verkiezingen. In de acht jaar dat ik namens de SP in het college heb gezeten zijn wij bovendien heel zichtbaar geweest.'

Hoekstra vervolgt: 'Onderaan de streep heeft het feit dat wij verantwoordelijkheid durven nemen tot waardering geleid. In de Vlaardingse politiek gaat iedereen ruziënd

en rollebollend over straat. Mensen zijn op zoek naar een partij die op een betrouwbare manier de stad kan besturen en niet zozeer naar een hemelbestormende, anti-kapitalistische klassenanalyse. Natuurlijk moet je een inspirerend en ideologisch verhaal hebben, maar de meeste kiezers zijn vooral met alledaagse dingen bezig. Ze willen hun auto ergens kunnen parkeren en hun vuilniszak ergens kwijt kunnen. Daar moeten wij de mensen mee helpen, op onze eigen SP-manier.' •

SMALLINGERLAND: CAMPAGNE MET DRIE SMAKEN

In de Friese gemeente Smallingerland won de SP: de gemeenteraadsfractie groeit van twee naar drie zetels. Volgens afdelingsvoorzitter André van Leeuwen zat de kracht van hun campagne onder meer in de kandidaten: 'Onze lijsttrekker Ronald van der Molen is bekend als cafébaas. Een portret van Domela Nieuwenhuis hangt in zijn café boven de deur. Hij heeft zich ingezet voor lokale thema's en voor de kleine ondernemers. Onze fractievoorzitter en nummer twee op de lijst, Jamal Al Sari, is een bekend gezicht als buschauffeur en kaderlid van de vakbond. Ikzelf ben werkzaam als huismeester en zorgverlener en stond op plek drie.'

Van Leeuwen benadrukt dat mensen met zeer uiteenlopende redenen op de SP stemmen. 'Met die bril op hebben we ook campagne gevoerd. Je kunt best verschillende verhalen naast elkaar zetten. Onze lokale campagne had drie verschillende stijlen: het landelijke geluid met het beeldmateriaal dat daarbij hoorde, de nadruk op bekende lokale gezichten zoals lijsttrekker Van der Molen en het verhaal van Al Sari. Vlak voor de verkiezingen hebben we een

filmpje met Al Sari in de hoofdrol online gepromoot. Hij heeft een bepaalde warmte die sociale mensen weet aan te spreken, ook als die zichzelf misschien niet direct als echte SP'ers zien. De maatschappij en zeker de politiek is hard geworden in omgangsvormen. Sommige mensen hebben daarom behoefte aan zachtheid', concludeert de afdelingsvoorzitter.

De groeiende populariteit van de SP zou volgens Van Leeuwen ook met de bevolkingssamenstelling van de gemeente te maken kunnen hebben: 'In plaatsen als Drachten, die in de jaren zestig tot tachtig flink gegroeid zijn, wonen veel mensen die nu tegen of al voorbij de pensioenleeftijd zitten. Onder hen is ook relatief veel armoede. De SP heeft in Smallingerland bovendien een verleden van bijna 30 jaar en is de afgelopen jaren door goede mensen gerund, zoals onze vorige fractievoorzitter Ramon Vos, voormalig wethouder Jos van der Horst en oud-raadslid en oud-gedeputeerde Michiel Schrier, die nu burgemeester van Vlieland is. Maar we hebben ook gewoon een hele goede campagne gevoerd.' •

STICHTSE VECHT: BEHOEFTE AAN SP-GELUID

In Stichtse Vecht deed de SP voor het eerst mee aan de gemeenteraadsverkiezingen en veroverde hierbij een zetel. Lijsttrekker Tinneke de Vries denkt dat de verschillende acties die de afdeling de afgelopen jaren heeft gevoerd hier zeker aan hebben bijgedragen: 'De uitslag laat zien dat er een behoefte is aan het SP-geluid in de raad, zelfs in een super-rechtse gemeente als Stichtse Vecht.'

Het kersverse SP-raadslid kon niet wachten om aan de slag te gaan: 'We willen hier met volle kracht vooruit.' Al voordat zij was beëdigd diende De Vries haar eerste set schriftelijke vragen in aan het college, over achterstallig onderhoud en overlast in Maarssenbroek: 'Bewoners willen perkjes adopteren, maar moeten hiervoor toestemming van de gemeente krijgen. Ze wachten al twee jaar hierop.' •

DE UITSLAGEN

Deze tabel geeft een overzicht van de verkiezingsuitslagen in de gemeenten waar de SP dit jaar meedeed aan de gemeenteraadsverkiezingen, afgezet tegen de resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen in 2018.

Gemeente	Zetels in 2018	Zetels in 2022	Vershil	Gemeente	Zetels in 2018	Zetels in 2022	Vershil
Alkmaar	-*	1	+1	Landgraaf	2	2	0
Almelo	2	2	0	Leiden	3	2	-1
Almere	3	4	+1	Leidschendam-Voorburg	-*	1	+1
Alphen aan den Rijn	2	2	0	Lelystad	2	2	0
Amersfoort	3	2	-1	Leusden	2	1	-1
Amstelveen	2	2	0	Lingewaard	4	2	-2
Amsterdam	3	2	-1	Maastricht	3	2	-1
Apeldoorn	2	2	0	Meerijstad	3**	4	+1
Arnhem	3	2	-1	Meppel	2	2	0
Assen	3	2	-1	Middelburg	2	1	-1
Bergen op Zoom	1	1	0	Midden-Groningen	5	3	-2
Bernheze	3	3	0	Nijmegen	5	3	-2
Beuningen	2	2	0	Oldambt	4	2	-2
Borne	2	1	-1	Oss	11	8	-3
Breda	4	2	-2	Pekela	4	3	-1
Brunssum	2	1	-1	Roermond	1	1	0
Capelle aan den IJssel	2	1	-1	Rotterdam	2	1	-1
Culemborg	1	0	-1	Schagen	1	1	0
De Bilt	1	1	0	Schouwen Duiveland	2	1	-1
Delft	3	2	-1	Sluis	1	1	0
Den Bosch	3	2	-1	Smallingerland	2	3	+1
Den Haag	1	1	0	Stadskanaal	4	3	-1
Deventer	-*	1	+1	Stede Broec	-*	1	+1
Doesburg	2	2	0	Stichtse Vecht	-*	1	+1
Doetinchem	4	3	-1	Terneuzen	1	1	0
Dordrecht	2	1	-1	Tholen	1	1	0
Dronten	2	2	0	Tilburg	4	2	-2
Eindhoven	4	3	-1	Utrecht	2	1	-1
Emmen	2	2	0	Veendam	3	3	0
Enkhuisen	4	3	-1	Veenendaal	1	1	0
Enschede	3	2	-1	Venray	4	2	-2
Gennep	4	1	-3	Vlaardingen	4	4	0
Gorinchem	2	2	0	Vlissingen	2	1	-1
Groningen	5	4	-1	Voorschoten	1	1	0
Haarlem	2	2	0	Wijk bij Duurstede	3	2	-1
Heerenveen	2	2	0	Zaanstreek	3	1	-2
Heerlen	10	8	-2	Zaltbommel	1	1	0
Helmond	5	3	-2	Zeist	1	1	0
Hengelo	5	4	-1	Zevenaar	2	1	-1
Hilversum	2	2	0	Zoetermeer	2	2	0
Hof van Twente	2	1	-1	Zuidplas	2	2	0
Hoogeveen	3	2	-1	Zutphen	4	3	-1
Kerkrade	3	2	-1	Zwolle	2	2	0

* SP-afdelingen die in 2018 niet deelnamen aan de gemeenteraadsverkiezingen.

** Geen gemeenteraadsverkiezingen gehouden in 2018, vanwege herindelingsverkiezingen in 2016.

‘Hoe langer deze oorlog duurt,
hoe moeilijker Poetin het gaat krijgen’

DERK SAUER:

‘DIT IS HET BEGIN VAN HET EINDE VAN POETIN’

Voordat hij in 1989 naar Rusland vertrok om hoofdredacteur te worden van The Moscow Times, was Derk Sauer redacteur van de Tribune. Hij was graag bereid om ons te woord te staan over de verbijsterende ontwikkelingen in zijn nieuwe vaderland.

› **Hoe gaat het met je? Je hebt een gekke tijd achter de rug.**

‘Hoe het met mij gaat is niet zo belangrijk in verhouding met al die mensen die op de vlucht zijn en gedood worden. Ons persoonlijk leven is natuurlijk op zijn kop gezet, maar dat geldt op dit moment voor miljoenen en miljoenen mensen. Zelf konden wij terecht in ons zomerhuis in Domburg. Wat ons verhaal wel laat zien, is dat dit een oorlog is die niet alleen Oekraïners treft, maar ook Russen die het niet eens zijn met wat er nu gebeurt. Er zijn al meer dan 250.000 mensen vertrokken uit Rusland omdat het te gevaarlijk is als ze hardop zeggen wat ze denken.’

› **En jouw krant, The Moscow Times, opereert nu vanuit Amsterdam?**

‘Ongeveer de helft van de redactie zit nog in Moskou. Die redacteuren zitten niet meer fysiek op de redactie, en hun naam staat niet meer in de krant, maar ze sturen hun bijdragen via beveiligde apps en sociale media. Dan zitten er inmiddels vijf mensen in Amsterdam, die vormen de kern van de Russischtalige website. En dan zitten er nog mensen over het hele Europese continent: van Londen tot Alma-Ata, en van Riga tot Jerevan.’

› **Je hebt elders gezegd dat je stomverbaasd was over deze oorlog. Kan je wel verklaren waar hij vandaan komt?**

‘Poetin zegt al jaren dat de ineenstorting van de Sovjetunie de grootste tragedie is van na de Tweede Wereldoorlog. Maar hij heeft er altijd meteen bij gezegd dat het onrealistisch zou zijn om te denken dat het Russische Rijk hersteld zou kunnen worden. Poetin gelooft vooral in invloedsferen. Hij was een KGB-agent, hij komt voort uit de Koude Oorlog. In de moderne tijd zijn invloedsferen geen fysieke grenzen meer, in de *global village* van internet gaat het veel meer om culturen, opvattingen en ideeën. Maar Poetin denkt nog heel ouderwets, en hij vindt dat de voormalige Sovjetstaten in de invloedsfeer van Rusland horen. De voormalige Oostbloklanden had hij al opgegeven, maar Oekraïne en Wit-Rusland, en ook landen als Tadzjikistan, Kazachstan en Armenië wilde hij behouden. Alleen, niemand dacht dat hij dat met ouderwets geweld zou doen.’

› **En waarom is Poetin daar dan toch toe overgegaan?**

‘Dat is de hele grote vraag waar nog niemand een sluitend antwoord op heeft gegeven. Eén van de theorieën is dat hij de afgelopen

jaar in volstrekte isolatie heeft geleefd, en dat hij volstrekt is losgezongen van de werkelijkheid. Niemand had meer een normaal gesprek met Poetin, niemand durfde hem nog tegen te spreken. En wat ook een enorme rol speelt, is de propaganda. Die heeft niets meer met de werkelijkheid te maken. Dit is niet het opkloppen en aandikken van bepaalde feiten, dit is gewoon: zwart is wit. Ik ben ervan overtuigd dat Poetin echt dacht dat de Russische troepen in drie dagen in Kiev zouden staan en daar met bloemen zouden worden onthaald. De Russen waren met stomheid geslagen door wat er is gebeurd. En dan is het ontzettend moeilijk om terug te keren op je schreden. De helft van de soldaten wist niet eens dat ze naar een oorlog gingen, en de andere helft wilde er helemaal niet zijn. Tja, wat ga je dan doen? Dan ga je bommen op steden gooien.’

‘In het Oekraïense parlement zitten minder extreemrechtse types dan in het Nederlandse’

› **Wie gelooft er dan in Poetins verhaal? Heeft hij wel steun?**

‘Dat verhaal van het Groot Russische Rijk, dat wordt eigenlijk alleen maar gedeeld door een groep extremisten. Overigens speelt de Russisch-orthodoxe kerk daar een zeer dubieuze rol in, die stookt het heel erg op. Maar het verhaal dat ze hebben schuift op, het is een heel opportunistisch verhaal. Nu is het alleen nog maar een strijd tegen de Oekraïense nazi’s, en tegen Amerika. Als je vecht tegen de nazi’s, dan vecht je tegen iets duivels, iets heel ergs. Maar in het Oekraïense parlement zitten minder van dat soort types dan in het Nederlandse parlement, met Forum voor Democratie en Wilders. Ze zijn er wel, maar het is een heel kleine groep. De Russen misbruiken dat. ‘Wij maken af wat onze grootouders niet konden afmaken’, dat soort teksten.

En dat is ook wat de mensen in Rusland te zien krijgen. Die zien helemaal geen beelden van de bombardementen. Af en toe zien ze een afgebrand gebouw, en dan horen ze: dat hebben de nazi’s zelf gedaan, om ons zwart te maken.’

› **Wat voor beeld zet Poetin neer?**

‘Wat hij slim doet, is gebruik maken van symbolen uit de tsarentijd, en hij verwijst naar Stalin. Dat is minder vreemd dan je zou denken. Stalin werd twee jaar geleden nog verkozen tot de grootste Rus uit de geschiedenis. Dat tsarendom wordt door Poetin enorm omarmd, terwijl hij gewoon een communist is, en die hebben de tsaren omvergeworpen. Poetin omarmt Stalin, dat was de grootste massamoordenaar uit de geschiedenis. Nu omarmt hij het Russische Christendom, en onder Stalin zijn alle

kerken in Rusland gesloopt. Poetin heeft alles in één pot gegooid en daar een nieuw verhaal van gebakken: Rusland is uniek, het laatste baken van Christelijke waarden in de wereld, in verzet tegen Westerse decadentie. Mensen als Thierry Baudet slaan daar enorm op aan.’

› **Hoe goed geïnformeerd kon de gemiddelde Rus zijn tot een maand geleden?**

‘Het eerste wat Poetin deed toen hij aan de macht kwam, was de televisie onder staatscontrole plaatsen. NTV, een groot, belangrijk onafhankelijk tv-kanaal, werd de nek omgedraaid. Dat had hij heel goed in de gaten. Maar in alle jaren dat ik in Rusland in de media zat, lieten ze de gedrukte media en het internet toch eigenlijk vrij. Daar is de laatste jaren veel meer druk op gekomen, vooral door de onthullingen van

‘Uiteindelijk heeft het kapitalisme helemaal niet gewonnen, want de oligarchen zijn hun macht weer verloren aan Poetin’

oppositieleider Aleksej Navalny (red.: over corruptie door hooggeplaatste Russische machthebbers), en de protesten die daarop volgden. Maar als je wou kon je nog altijd aan andere informatie komen, met name in de grote steden. Dat is nu in een maand volkomen veranderd. De pers is ondergronds gegaan, de Russische onafhankelijke media zitten nu in Amsterdam of in Riga.’

› Je hebt in de periode tussen de eerste en de tweede Koude Oorlog in Rusland gezeten. Dat is een flinke ontwikkeling geweest.

‘Toen ik in 1989 naar Rusland kwam, was het nog de Sovjetunie. Dat was ten tijde van Gorbatsjov, je voelde de hoop, het enthousiasme. Mensen dachten, nu gaat het beter worden. En onder Jeltsin kon iedereen zeggen wat hij wou, maar er was ook totale economische chaos. De toekomstige oligarchen wonnen, maar heel veel mensen verloren. Dat heeft voor de meeste Russen het woord ‘democratie’ besmet. Als dit democratie is, dan zijn we van de regen in de drup beland, dachten ze. Dan mogen we wel zeggen wat we willen, maar dan hebben we niks te eten. Daarop hebben de communisten een soort comeback gemaakt. Ze hadden de partij hervormd, het werd een beetje SP-achtig. Toen Jeltsin herkozen moest worden, hebben de liberalen, de elite, de verkiezingen op grote schaal vervalst. Wij als The Moscow Times hebben dat uitvoerig onderzocht en aangetoond. De communisten hadden de meeste stemmen behaald. De mensen wilden weliswaar niet meer terug naar het oude communisme, maar ze wilden wel een eerlijke verdeling van de rijkdommen van het land. Maar Jeltsin is blijven zitten, en toen is het land in één grote economische chaos veranderd. Dat was een ongelooflijk belangrijk kantelmoment.

Het was veel beter geweest als de winst van de communisten toen erkend was. Zij

verdienden het, en ze wilden wat doen aan de grote privatiseringsgolf waar de oligarchen zo rijk meer werden, ten koste van de bevolking. Maar bovendien was er toen een mogelijkheid om de ouderwetse communistische partij om te bouwen naar een moderne sociaaldemocratische partij. Dat was wat Gorbatsjov probeerde, en dat is dus niet gelukt. Sindsdien zijn alle verkiezingen vervalst.’

› Kun je zeggen dat het kapitalisme ook in Rusland gewonnen heeft, en dat dat zo uit de hand is gelopen omdat er geen democratisch stelsel is wat dat in evenwicht kon houden?

‘Ja, zeker. En op dat moment snapte ik best dat die liberalen dat tegenover zichzelf rechtvaardigden omdat ze bang waren dat de communisten weer terug naar af zouden gaan. Maar als je dat nu bekijkt, dan is dat een historische en zeer tragische fout geweest. Uiteindelijk heeft het kapitalisme helemaal niet gewonnen, want die oligarchen zijn hun macht weer verloren aan Poetin. Die oligarchen met hun dure jachten lopen natuurlijk het meest in het oog, maar die hebben niks in de melk te brokkelen. Alle grote bedrijven, de oliemaatschappijen, Gazprom, noem maar op, die worden geleid door mensen die voortkomen uit de geheime diensten.’

› Dus het is ook te simpel gedacht dat je Poetin kunt stoppen door de bankrekeningen van de oligarchen te blokkeren?

‘Ja, helaas wel. Zelfs de Russische premier Misjoestin wist niet eens dat er oorlog gevoerd ging worden. In elke samenleving, en ook in de oude Sovjetunie, heb je verschillende machtscentra die elkaar in evenwicht houden. In Rusland heb je dat niet meer. De regering mag beslissen of er een weg wordt aangelegd. Maar over de economische consequenties van deze oorlog is nooit overlegd.’

› Heeft het zin om door te vechten, kan Oekraïne zich niet beter overgeven voordat er nog meer slachtoffers vallen?

‘Achter je bureau kan je jezelf die vragen stellen, Maar wat is het alternatief? Als de Oekraïners zich overgeven, dan gaan ze een dictatuur tegemoet. Ze worden onderworpen en vertrappt. Wij zeiden toch ook niet tegen de verzetsstrijders in de Tweede Wereldoorlog: waarom overval je een gemeentehuis voor paspoorten als je weet dat er als represaille mensen worden doodgeschoten? Wij kijken nu met het grootste mogelijke respect naar die mensen. Misschien klopt het dat er minder slachtoffers vallen. Maar het is moreel een onjuiste vraag.’

› Hoe kunnen we Poetin dan wel stoppen?

‘Wij kunnen dat niet. Poetin wil de Oekraïense staat vernietigen en voorkomen dat het een succesvol, normaal land wordt. Dat is de werkelijke reden van deze oorlog. Onder Zelensky heeft de Oekraïense economie zich goed ontwikkeld. Begrijp me niet verkeerd, het is daar nog allesbehalve ideaal. Er is nog corruptie en dit en dat, maar in vergelijking met Rusland was Oekraïne eigenlijk een succesvol land aan het worden. Persvrijheid, betere justitie, het ging een beetje in de richting van Polen en Tsjechië. Daar is Poetin doodsbang voor. Iedereen die ik ken heeft Oekraïense familie, mensen gaan er op vakantie. Als de mensen in Rusland uit de eerste hand merken dat het wél kan, dat je mag zeggen wat je denkt, dan gaan ze zeggen: waarom zouden wij dat niet kunnen? Oekraïne mag niet slagen.

Wat wij kunnen doen, is de Oekraïners helpen. Ik ben er erg voor dat wij geen gas en olie meer importeren uit Rusland. Dat is moeilijk, met name voor de mensen met de smalste portemonnee, dus de overheid moet daar royaal in compenseren. Ik denk dat Europa een heel goede koers heeft,

‘Als je wilde kon je in Rusland nog altijd aan andere informatie komen, met name in de grote steden’

die moeten ze vasthouden. Duitsland mag de gaskraan nog wat meer dichtdraaien. Maar ik geloof dat mensen solidair zijn met Oekraïne, en uiteindelijk worden we daar gewoon beter van.’

› Hoe gaat dat helpen?

‘Nou ja, bedenk: Poetin heeft enorm de plank misgeslagen. Hij dacht dat hij een heel goed en sterk leger had, maar in één maand zijn er al 15.000 soldaten om het leven gekomen, en er zijn er zo’n 25.000 gewond. De doodskisten worden nu nog in het holst van de nacht thuisgebracht, maar dit is niet

onder de pet te houden. Op sociale media worden al filmpjes gedeeld van soldaten die afschuwelijke toestanden beschrijven. Dit is een bacterie die langzaam doordringt. Hoe langer deze oorlog duurt, hoe moeilijker Poetin het gaat krijgen. Die oorlog is alles-behalve populair.’

› Geef Poetin genoeg touw, dan hangt hij zichzelf op, is dat wat je zegt?

‘Ja, dat is het. Dat klopt.’

› Wat wil je de SP nog meegeven?

‘We hebben ons natuurlijk altijd — de SP, en ik ook — verzet tegen bewapening. We

zoeken juist altijd ontwikkeling, educatie, dat soort dingen. Maar de harde realiteit is dat je in verzet moet komen tegen het absolute kwaad. Ondertussen is het ongelooflijk belangrijk om in contact te blijven en de dialoog te zoeken met gewone en progressieve Russen. Je hebt verzetsstrijders, ook in Rusland. Als Rusland ooit verandert, zijn dat de mensen die daar vorm aan gaan geven. Wanneer het komt weet ik niet. Maar ik ben ervan overtuigd dat dit het begin van het einde van Poetin is.’ •

tekst Anne-Marie Mineur
foto's Joris van Gennip / ANP©

CORONACASHEN

Het Duitse bedrijf BioNTech heeft vorig jaar ruim 10 miljard euro winst gemaakt door de verkoop van coronavaccins. Hiermee was het resultaat bijna zevenhonderd keer zo hoog als een jaar eerder. Onderzoeken naar vaccins worden voor een groot deel betaald met publiek geld maar de winsten gaan naar de zakken van de aandeelhouders.

Het Europese burgerinitiatief *No profit on pandemic* eist gezondheid voor iedereen en geen woekerwinsten door de pandemie. De SP steunt dit initiatief en gaat de strijd aan met bedrijven als BioNTech die gouden bergen verdienen met investeringen van publiek geld. Teken ook het burgerinitiatief via noprofitonpandemic.eu/nl/

foto Nico van den Bent

> HEB JE ONS GEMIST?

De SP heeft niet overal meegedaan aan de gemeenteraadsverkiezingen. Sommige afdelingen zagen de sluiting van de stembussen als de start van de

campagne voor over vier jaar. Bijvoorbeeld in Weert waar ze na 21.00 uur posters op de verkiezingsborden hebben geplakt met een oproep om lid te worden

van de SP. Ook andere afdelingen plakten deze poster waarmee ze willen zeggen: pas maar op gemeenteraad, we komen eraan! •

foto Toke van de Rovaart

> PRIKSTOKKEN KLAAR, PRIKKEN MAAR!

De verkiezingen waren amper drie dagen achter de rug, of de SP trok in Veenendaal alweer de wijk in. Met opgestroopte mouwen deze keer want ze gingen naar de buurt Het Franse Gat om schoon te maken. Er was daar veel zwerfvuil, wat zorgde voor een onveilig gevoel onder bewoners. Samen met een groep vrijwilligers ging de SP aan de slag.

Onder het genot van goede gesprekken en kopjes koffie met buurtbewoners werd een grote berg vuilnis verzameld en afgevoerd. Hopelijk zorgt de gemeente er in de toekomst voor dat beter beleid de inzet van de vrijwilligers overbodig maakt. •

> GROEN IN GOIRLE

Het tegengaan van klimaatverandering en het verbeteren van biodiversiteit (variatie van soorten planten en dieren) begint soms op de hoek van de straat.

De SP in Goirle nam dat wel heel letterlijk. Tijdens de laatste raadsvergadering van de periode werd een SP-voorstel aangenomen om alle erfafscheidingen in de wijk Bakertand groen te maken. Dat betekent dat de afscheidingen alleen mogen bestaan uit hagen, struiken of open hekwerk waar groen in kan groeien. Dat geeft ruimte voor de beestjes en planten en zorgt ook nog eens voor verkoeling van de wijk. •

> DELFTSE GESCHIEDENIS TOEGANKELIJK VOOR ALLE INWONERS

De SP vindt het belangrijk dat mensen kunnen genieten van kunst en cultuur en wat kunnen opsteken van de geschiedenis. En in Delft dachten ze: als De Prinsenhof eigendom is van de gemeente, en iedere inwoner dus meebetaalt, moeten zij ook gratis naar binnen kunnen! Daarom probeerde de SP al jaren om De Prinsenhof gratis toegankelijk te maken. Na lang doorzetten is dat nu gelukt.

Fractievoorzitter Lieke van Rossum: 'Onze stad wordt zo langzamerhand onbetaalbaar voor gewone mensen. Daar willen we oplossingen voor bieden'. Vanaf afgelopen maand mogen inwoners van Delft iedere eerste zondag van de maand gratis naar binnen. •

> SPAARZAME SP'ERS

Partijen die actief zijn in de gemeenteraad, krijgen daarvoor fractiebudgetten. Het bedrag dat ze krijgen loopt in sommige gemeenten op tot vele tienduizenden euro's per jaar. De SP in Zwolle en Utrecht hadden aan het einde van hun raadsperiode zoveel geld over, dat ze dit met een grote cheque hebben teruggestort. Zo lieten ze op komische wijze de absurditeit van deze hoge vergoedingen zien.

In Zwolle was het de afgelopen jaren zelfs zo gek dat de gemeenteraad in meerderheid besloot om in dezelfde periode te bezuinigen op de zorg maar ook het budget voor de politieke partijen te verhogen met 12.500 euro in 2018 en daarna jaarlijks 25.000 euro. Met een symbolische cheque gaf fractievoorzitter Brammert Geerling 87.500 euro terug aan de gemeente om te laten zien hoeveel geld de Zwolse politiek sinds 2018 voor zichzelf extra heeft uitgetrokken.

De SP in Utrecht presenteerde aan het einde van de periode een cheque aan de burgemeester van maar liefst 70.000

euro. Geld dat zij niet hebben uitgegeven in de afgelopen vier jaar en waarmee ze aantonen dat ook daar de fractiebudgetten veel te hoog zijn.

Sinds 2006 heeft de Utrechtse SP al meer dan 2,5 ton teruggestort aan de gemeente, en dus de inwoners. •

> SUCCES SP: KAMER WIL SNEL AF VAN 'JUBELTON'

foto Chris en Marjan

Een snelle afschaffing van de regeling die vermogenden in staat stelt belastingvrij een ton te schenken aan hun kinderen, de zogenoemde jubelton, zou volgens minister

Kaag van Financiën

aanvankelijk niet mogelijk zijn. Daar bleek niks van te kloppen toen de SP niet losliet en haar eigen ambtenaren aangaven dat een flinke afbouw van deze perverse belastingkorting wél kan. En daarom kreeg het voorstel van de SP om de jubelton volgend jaar al flink af te bouwen vandaag steun van de Tweede Kamer. Het bedrag waarover geen schenkbelasting wordt betaald, wordt al in 2023 verlaagd van 106.671 euro naar 27.231 euro. In 2024 verdwijnt deze regeling helemaal.

SP-Kamerlid Mahir Alkaya: 'Het is duidelijk dat dit cadeautje voor de mensen met een hele dikke portemonnee van tafel moet. Terwijl de energie- en benzineprijzen door het dak gaan en de inflatie toeneemt, zijn er de afgelopen jaren meer miljonairs bij gekomen. De vermogensongelijkheid in ons land is gigantisch. Laat dit een stap vooruit zijn om onze welvaart eerlijker te verdelen.'

foto SP Horst aan de Maas

> IEDEREEN DUURZAAM? ZORGEN IN RAPPORT HORST AAN DE MAAS

Met de overgang naar duurzame energie is het maar de vraag of iedereen (financieel) mee kan komen. Daarom heeft de SP in Horst aan de Maas onderzoek gedaan in de wijken. Ze vroegen bewoners of de verduurzaming en energiekosten wel haalbaar en betaalbaar zijn. Het rapport is aangeboden aan burgemeester Palmen en wordt ook besproken met woningcorporatie Wonen Limburg.

Door het onderzoek werd duidelijk dat met

name huurders flink de portemonnee moeten gaan trekken. Zij zijn voor hun energiekosten in veel gevallen afhankelijk van de verduurzaming die hun verhuurder uitvoert. Voor koopwoningen is dit veel beter geregeld. Daarom adviseert de SP om informatie via het energieloket beter beschikbaar te maken voor huurders en om in afspraken met de woningcorporatie hardere eisen te stellen voor het isoleren en verder verduurzamen van woningen.

> TENTOONSTELLING ROTTERDAM 'WEGGECIJFERD, TERUGGEVOCHTEN'

Weggecijferd. Teruggevochten. Zo heet het bijzondere fotoboek waarin honderd ouders, getroffen in het toeslagenschandaal, worden geportretteerd. Afgelopen zaterdag werd in Rotterdam, in het bijzijn van de ouders, de preview van de tentoonstelling 'Weggecijferd. Teruggevochten' geopend. De tentoonstelling toont acht grote foto's van gedupeerde Rotterdamse ouders in het toeslagenschandaal geportretteerd door fotograaf Bert Teunissen. De foto's, met een grootte van twee bij twee meter, werden onthuld door de getroffen ouders samen met SP-leider Lilian Marijnissen. 'Deze tentoonstelling over het toeslagenschandaal laat het onmenselijke karakter van ons huidige systeem zien. Een systeem waarin mensen slechts cijfers zijn en ook zo behandeld worden,' zegt Marijnissen. De tentoonstelling zal binnenkort langere tijd in Rotterdam te zien zijn.

foto Joshua Versijde

'HOE KUNNEN WIJ VOLWAARDIG MEEDOEN ALS DE FOCUS BIJ DE WERKGEVER LIGT?'

TIM HUININK: 'JE KUNT ONS OOK MENSEN MET BIJZONDERE TALENTEN NOEMEN'

Steeds als we denken, nu is de bodem van de put wel bereikt, nu zijn alle slachtoffers van het toeslagenschandaal wel in beeld gebracht, en alle problemen wel in kaart gebracht, dan duikt er weer een nieuwe categorie op. Tim Huinink heeft ADHD en autistische kenmerken, en hij heeft daarom 'afstand tot de arbeidsmarkt'. Door zijn Wajong-uitkering valt hij onder een 'banenafpraak', waarin het UWV zijn loon aanvult. Maar wat berekend is, kan toch weer teruggevorderd worden.

Tim Huinink: 'De banenafpraak waar het hier om gaat, is in mijn ogen geen goed plan. Als mensen zeggen 'afstand tot de arbeidsmarkt', dan kom jij al binnen met een labeltje. Je zou ons ook 'mensen met bijzondere talenten' kunnen noemen. De politie heeft autisten in dienst die bepaalde dingen op beeld kunnen zien die andere mensen niet zien. Ik heb gewerkt op het ROC Twente in Hengelo. Daar speurde ik naar defecten, naar ongebruikelijke dingen, want er zijn lekkages geweest, dat soort dingen. Waar ik oorspronkelijk voor was aangenomen, was voor het schoonmaken van het directiekantoor. Nou, als er één ding is wat mij niet lag, was dat het.'

'Maar toen kwam Corona, en toen hebben ze alle sanitaire middelen omgewisseld. Dat heb ik in eigen beheer gedaan, samen met de monteurs. Toen kwam ik in contact met de technische dienst, en toen heb ik gewoon meegelopen. Ik heb zo veel gedaan, dat wil je niet weten. Die baan bij het ROC zou een garantiebaan zijn, maar dat was het niet. Deze baan mocht maximaal drie jaar bekleed worden, en dan moest ik weer weg. Als je laagbetaald werk doet, is het in Nederland heel lastig om gewoon een vaste baan te krijgen.'

Volwaardig meedoen

Huinink: 'Ik vind dat mensen met beperkingen wel heel veel te maken krijgen met regelingen die een normale burger niet heeft. Heel eerlijk, hoe kunnen wij volwaardig meedoen als de focus volledig ligt bij de werkgever? Daar worden subsidies voor geregeld, een no-riskpolis, loondispensatie, loonkostensubsidie. Terwijl wij geïntimideerd werden. Ik werkte bij een schoonmaakbedrijf, en daar moesten we ook tijdens Corona doorwerken. Ja, je mocht wel thuisblijven, maar dan hoefde je ook niet meer terug te komen.'

'En dat is het grote probleem: toeslagen krijg ik dan wel weer, maar dat blijft een berekening. Aan de achterkant kun je te maken krijgen met verrekeningen. En dan moet dat allemaal opgegeven worden en berekend worden. En dat kost heel veel energie, heel veel papieren, heel veel administratie. Mijn vader hielp me daar heel lang bij, maar mijn vader wordt ook een dagje ouder, en er komt een moment dat hij me niet meer kan helpen. Dan moet ik het helemaal zelf doen, en op het moment dat dat gebeurt, dan is er een risico dat het mis kan gaan, dat ik dingen over het hoofd zie. Ja, daar ben ik wel

bang voor. Uiteindelijk kunnen ze je zelfs uit je huis zetten.'

Wie controleert het UWV?

'Wat ik raar vind, is dat het UWV daar gewoon in meening, in plaats van dat ze kritische vragen stelden. Waarom wordt het UWV niet gecontroleerd? Het verrekenen van inkomsten ging heel vaak mis. De arbeidsdeskundige helpt me niet. Je zou verwachten dat zo iemand regelmatig met je meeloopt en de werkplannen met je opstelt en bijwerkt, maar dat gebeurt niet. Zo'n arbeidsdeskundige is in dienst van het bedrijf waar je voor werkt. Dan sta je al met 300 tegen o achter, want zo'n bedrijf betaalt natuurlijk het liefst een zo laag mogelijk loon. Op elk formulier dat mij gestuurd wordt staat: hebt u dit naar waarheid ingevuld? Maar ondertussen mocht het UWV in Coronatijd op afstand bepalen wat mijn loonwaarde was, en hoeveel ik moest verdienen. Dan klopt er iets niet.' •

tekst Anne-Marie Mineur
foto Maurits Gemmink

WAT DOET DE SP?

SOCIAAL ONTWIKKELBEDRIJF

In 2020 presenteerde Jasper van Dijk samen met CDA-Kamerlid René Peters een voorstel om de sociale werkvoorziening weer nieuw leven in te blazen. Van Dijk: 'in 2014 werd de Participatiewet ingevoerd. Sindsdien zijn de kansen op werk veel kleiner geworden voor de mensen voor wie de sociale werkplaatsen bedoeld waren. Aan de andere kant zijn de tekorten van deze bedrijven enorm gestegen. Het is duidelijk dat de Participatiewet een mislukking is. Sinds 2016 geldt het VN-verdrag Handicap. Daarin staat dat mensen met een beperking recht hebben op werk. Daarom wil ik dat elke gemeente weer deelneemt aan een sociaal ontwikkelbedrijf. Sommige mensen kunnen we helpen naar een werkplek in een normaal bedrijf, maar we moeten ook ruimte bieden voor mensen die beter tot hun recht komen op een beschutte werkplek. Het gedoe met de formulieren kan je dan oplossen. Natuurlijk moet je het bedrijven gemakkelijk maken om mensen

met een beperking in dienst te nemen. Maar je moet er zeker ook voor zorgen dat de mensen zelf terecht kunnen met vragen en klachten.' Sinds de verkiezingen van 2021 heeft Bart van Kent dit initiatiefvoorstel overgenomen van Jasper van Dijk. Samen met het CDA zal hij hierop doorgaan.

Zie sp.nl/sowebe

ZIEK VAN HET UWV

Het aantal klachten dat de SP ontving over het UWV is zo groot, dat de SP besloot een UWV-meldpunt te openen. Maar liefst 1180 mensen meldden zich, en ruim 70% van hen gaf aan wel eens onterecht gekort te zijn op hun uitkering, of onterecht lang te moeten wachten op hun uitkering. In het novemnummer van vorig jaar deed de Tribune verslag van de schokkende bevindingen van het UWV-meldpunt.

Zie sp.nl/tri1021

PLAN VOOR SOCIALE VOORUITGANG

In november 2021 presenteerde Bart van Kent een Plan voor Sociale Vooruitgang. Dat plan kent vier onderdelen: (1) een verhoging van de lonen, pensioenen en uitkeringen; (2) het versterken van de rechten van werkenden; (3) een stem op de werkvloer en (4) een goed vangnet. Met name dat laatste onderdeel is van belang voor mensen zoals Tim Huinink. Mensen die niet zelf aan een baan kunnen komen, krijgen recht op begeleiding naar werk. De Participatiewet wordt afgeschaft. Ook wordt het UWV in deze vorm opgeheven. Er komen kleinschalige onderdelen voor in de plaats waar je een vast aanspreekpunt krijgt.

Zie sp.nl/sovo

BOEK 'UITGEWOOND' LEGT POLITIEKE KEUZES ACHTER WOONCRISIS BLOOT

SCHRIJVER CODY HOCHSTENBACH EN
SP-KAMERLID SANDRA BECKERMAN
OVER ANALYSES EN OPLOSSINGEN

De tekst op de achterkant van het nieuwe boek 'Uitgewoond' liegt er niet om: "Nederland telt inmiddels 100.000 dak- en thuisloze mensen. Een kwart van de huurders heeft de grootste moeite om de huur op te brengen. Steeds meer jongeren blijven noodgedwongen thuis wonen. Koophuizen zijn in vijf jaar tijd 120.000 euro duurder geworden. Kopers zijn 90 keer zo rijk als huurders." De constatering is kraakhelder. Maar hoe zijn we in deze situatie beland en hoe komen we eruit? De Tribune spreekt daarover met Cody Hochstenbach en Sandra Beckerman.

CODY HOCHSTENBACH is stadsgeograaf aan de Universiteit van Amsterdam. Hij groeide op in een bloemkoolwijk in Maastricht en maakte als middelbare scholier een persoonlijke wooncrisis mee: zijn vader kwam op straat te staan nadat hij zijn winkel met bovenwoning verloor. Deze ervaring gebruikt Hochstenbach om zijn wetenschappelijke analyse van de wooncrisis te vertellen.

› **Cody, wat was je bedoeling met het schrijven van dit boek?**

'Iedereen heeft het inmiddels over de wooncrisis. Maar ik heb nog steeds heel erg het gevoel dat mensen met het idee leven dat de woningmarkt nou eenmaal zo werkt. Dat ze daarom gelaten accepteren dat de wooncrisis een soort natuurverschijnsel is, iets wat per ongeluk is gebeurd. Wat ik met mijn boek wil laten zien is dat de wooncrisis het resultaat is van doelbewust politiek beleid. Ik wil die politieke structuren inzichtelijk maken.'

› **Het boek leest ook als een persoonlijke aanklacht. Was dat de opzet?**

'Een van de doelen van mijn boek is dat ik wil dat mensen zich wat meer boos maken. Die gelatenheid waarmee veel mensen de crisis accepteren, die verbaast mij. En het frustrereert mij ook dat mensen gewoon zeggen dat het nou eenmaal zo is dat je de helft van je inkomen kwijt bent aan woonlasten. Dat het nou eenmaal zo is dat er dakloze mensen zijn. Dat vind ik heel kwalijk. Ik wil dus dat mensen zich meer boos gaan maken.'

Op verschillende momenten heb ik daarom ook geprobeerd om mijn eigen boosheid te laten zien.'

› **Onlangs hebben er grote woonprotesten plaatsgevonden, maar het heeft lang geduurd voordat het zover was.**

Hoe komt dat?

Cody: 'Ik denk dat veel mensen nu leven met een individualistisch wereldbeeld. Dat als jij maar je best doet, jij als individu ook succesvol kunt worden. De keerzijde van de medaille is natuurlijk ook dat als je succes individualiseert, dat ook geldt voor falen. Dan is het je eigen schuld als je het niet haalt. We geloven heel erg het idee dat we onze eigen welvaart moeten veiligstellen en verzekeren, onder andere door op de woningmarkt slim te handelen. Binnen die woningmarkt zien we elkaar dus als concurrenten. Als jij een woning krijgt, krijg ik hem niet. Als een statushouder of een dakloos persoon een woning krijgt, dan ik dus niet. Dus je bent heel erg geneigd om elkaar als concurrenten te zien in de crisis. Terwijl je natuurlijk geen concurrent bent maar lotgenoten die noodgedwongen deelnemen aan dezelfde stoelendans. De overheid heeft, zeker in de sociale huursector, de afgelopen jaren de ene na de andere stoel weggetrokken. Daardoor is die stoelendans alleen maar moeilijker geworden.'

› **Hoe ideologisch gedreven is de woonpolitiek eigenlijk?**

Sandra: 'Nederland is een land waar weinig ideologisch debat plaatsvindt. Maar in het

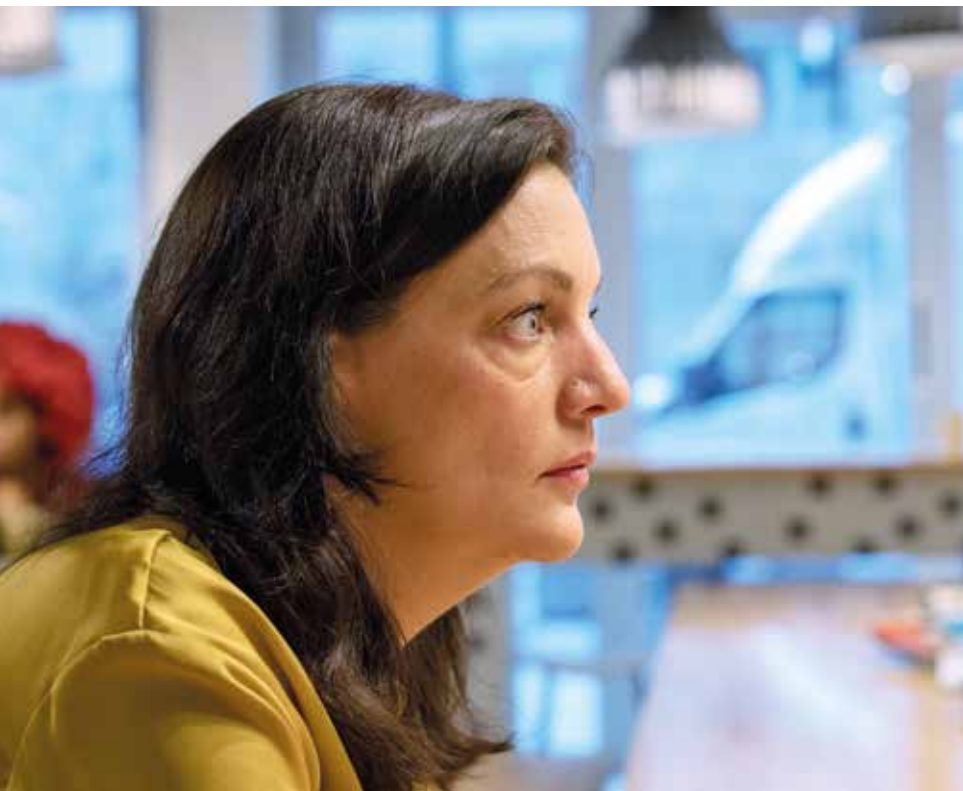
woonbeleid is die ideologie er natuurlijk wel heel erg. Alles is ideologie en ook Rutte is gigantisch ideologisch. Er wordt ons alleen verteld dat het niet zo is en dat er daarom geen alternatief is.'

Cody: 'De ideologie van de zittende macht is altijd onzichtbaar.'

› **Waarom lukt het de rechtse partijen zo goed om het woondebat te bepalen?**

Cody: 'Ik denk dat de linkse politiek er de afgelopen decennia niet in is geslaagd om met een samenhangend verhaal te komen van hoe een rechtvaardig woonsysteem eruit zou moeten zien. Er is onderzoek dat laat zien dat rechtse politieke partijen een veel consistentere verhaal hebben verteld over hoe de woningmarkt zou moeten werken. Namelijk: koop je een woning dan heb je bezit en dan ga je vermogen opbouwen. Dan ben je verantwoordelijk en kan je trots zijn. Dat verhaal hebben zij heel stelselmatig uitgedragen. De linkse politiek is daar heel zwabberend in geweest, en dan zeker de PvdA. Zelfs Joop den Uyl ging mee in dat rechtse verhaal. Op andere momenten werd dan weer gezegd dat volkshuisvesting echt vooropstaat. Dat is veel minder consistent. Ik zou willen dat de linkse politiek een eigen rechtlijnig verhaal zou vertellen over hoe een rechtvaardig en goed woonsysteem er uit zou moeten zien.'

Sandra: 'In het woondebat moeten we ook klasse weer gaan benoemen. Kijk naar de politiek. Hoeveel mensen komen daar uit de sociale huur? Hoeveel mensen daar weten wat de problemen zijn in dat soort wijken? Er wordt op neergekeken.'

‘We stoppen mensen in containers op braakliggende stukken grond’

› **Cody, grote aandacht gaat in je boek naar dakloosheid, ook door je eigen ervaring met je vader die dakloos werd. Wil je daar meer over vertellen?**

‘We zijn dus allemaal lotgenoten in dezelfde wooncrisis, dat is belangrijk om aan te geven. Maar voor sommigen is het wel erger dan voor anderen. Als jij op zoek bent naar een woning en je wordt steeds maar overboden door een belegger dan is dat heel naar voor je, maar je staat niet op straat. Dat is toch wel een heel andere ervaring dan wanneer je dakloos bent. Je bent dus lotgenoot, maar er zitten wel verschillende gradaties in de mate waarin je de crisis ondervindt. Iemand dakloos laten worden is echt een politieke keuze. Een heel duidelijke die enorm ingrijpt in de levens van mensen. We zien dakloosheid nu op de eerste plaats als een zorgprobleem en niet als een woonprobleem, dat is eigenlijk heel krom. Het verbindende punt van dakloosheid is natuurlijk een gebrek aan huisvesting. Als

je iemand direct aan een stabiele woning helpt, is dat een succesformule om ook andere problemen op te lossen.’

› **Je schrijft ook dat de woningmarkt nu een ongelijkheidsmachine is. Wat bedoel je daarmee?**

‘Toevallig sprak ik gisteren met een collega. Die collega is even oud en heeft dezelfde positie als ik. We verdienen dus precies evenveel geld. Ondertussen heb ik een huurwoning waar ik 1100 euro per maand voor betaal. Gisteren heeft hij acht ton geboden op een woning. Hoe kan het dat hij in zijn eentje zoveel kan betalen? Dat lukt alleen maar omdat hij een paar jaar geleden dankzij steun van zijn ouders op het goede moment en op de goede plek een woning heeft gekocht. Die woning is meer dan verdubbeld in waarde. Die overwaarde kan hij weer meenemen en hij krijgt opnieuw steun van zijn ouders om een nieuwe woning te kopen. Als ik ga uitrekenen wat het maxi-

male bedrag is wat ik zou kunnen lenen, dan zou dat maximaal 300.000 euro zijn. En dat vind ik ook al een fors bedrag. Die kloof is dus niet ontstaan omdat we ander werk doen met een ander salaris maar omdat hij toevallig rijke ouders heeft. En ik kan hem dat natuurlijk niet kwalijk nemen dat hij die steun krijgt. Ik kan het zijn ouders ook niet kwalijk nemen dat ze die steun geven. Maar ik kan het wel het systeem kwalijk nemen dat die structuren zo in elkaar zitten.’

› **Het draagvlak voor sociale woningbouw lijkt in Nederland steeds minder te worden. Hoe komt dat?**

Cody: ‘Kijk naar Wenen, daar hebben ze een grote sociale huursector opgebouwd en ook in stand gehouden. In de Nederlandse steden is die sector juist afgebroken in de afgelopen jaren. Het geheime recept is niet heel moeilijk, dat is gewoon geld. In Bundesland Wenen gaat jaarlijks zo’n 1% van de belastinginkomsten naar wonen. Met dat geld kunnen ze woningen bouwen, de huren laag houden en verduurzamen. Het betekent dat de sociale huursector in Wenen ook toegankelijk is voor de middengroepen en ook voor de professor. Als jij het gevoel hebt dat je aanspraak kan maken op een sociale huurwoning dan ben je ook eerder geneigd om investeringen daarin te steunen. Ik zie veel mensen in Nederland die het gevoel hebben dat een sociale huurwoning voor hen nooit bereikbaar zal zijn door wachtlijsten of inkomen. Dan gaan ze dus ook stemmen op politieke partijen die minder sociale huur willen.’

Sandra: ‘Het is inderdaad heel erg een financieel verhaal. Zien mensen wel de waarde in van investeren? Dat merk je bijvoorbeeld ook heel erg bij de mythe van scheefwonen. Het is zo vaak gezegd dat er veel mensen zijn die vinden dat als je iets meer verdient en sociaal woont, je iets fout doet en een woning afpakt van een ander. Deze hardnekkige denkfout is enorm wijdverspreid. Dit terwijl het natuurlijk een kwestie is van voldoende goede en betaalbare woningen en maatregelen om kapitaal uit de woningmarkt te halen zodat prijzen omlaag gaan.’

› **Wat zou een thuis volgens jullie moeten zijn?**

Cody: ‘Het recht op behoorlijke huisvesting staat in de grondwet. Het gaat daarbij niet alleen om een dak boven je hoofd, maar om een breder pakket. Mijn invulling daarvan is dat het ook om een gezonde woning gaat. Geen woning dus die op vervuilde grond of naast een fabriek staat. Het moet ook

een passende woning zijn. Een gezin met drie kinderen kan bijvoorbeeld niet op dertig vierkante meter wonen. Daarnaast moet het ook een betaalbare en zekere woning zijn. Dus je moet niet van vandaag op morgen de kans hebben dat je op straat wordt gezet. Ook moet het een veilige woning zijn waarin je niet wordt blootgesteld aan geweld. Tot slot moet de woning ook op een goeie plek staan. Met een school en werk in de buurt, waar je aan je sociale connecties kan werken.’ Sandra: ‘Wat ik bijvoorbeeld in Wenen mooi vind, en wat mij daar opviel, is dat daar wordt gebouwd voor gemeenschappen. En het klinkt misschien gek dat je dat opnieuw moet bedenken maar het was zo mooi om te zien. Ben je bijvoorbeeld een alleenstaande vrouw met een jong kind dan is daar een in pandige crèche. Of er is bijvoorbeeld een gelegenheid waar je ‘s avonds ook kunt eten. Dat is net zo goed een cruciaal onderdeel van bouwen.’

› **Om de wooncrisis op te lossen worden er de komende jaren veel tijdelijke woningen neergezet. Is dat een goede zaak?**

Sandra: ‘Ik vind het heel pijnlijk dat ook linkse partijen mee zijn gegaan in het frame van flexwoningen. Kijk eens naar mijn stad Groningen. Ik heb heel lang in de Oosterparkwijk gewoond. Dat is echt prachtig. Dat zijn de kathedralen voor de arbeidersklasse die in een diepe economische crisis zijn gebouwd. Als land hadden we het toen enorm moeilijk. En nu we ongelooflijk rijk zijn bouwen we

Het boek 'Uitgewoond' van Cody Hochstenbach ligt nu in de boekhandel en is ook te koop via uitgeverij Das Mag (dasmag.nl).

‘Het recht op behoorlijke huisvesting staat in de grondwet’

flexwoningen. We stoppen mensen in containers op braakliggende stukken grond.’ Cody: ‘Schaamcontainers, noem ik ze.’

› **Wat is jullie hoop voor de toekomst?**

Cody: ‘Veel oplossingen waar nu over wordt gesproken, vallen toch binnen het bestaande systeem waarbij mensen weer meer geld moeten lenen om een woning te kopen. Dit en andere plannen waarvan we weten dat het alleen maar de prijzen verder opdrijft. Ik hoop dat er echt weer massaal wordt geïnvesteerd in volkshuisvesting. Maar wat mij heel erg stoort aan het debat over wonen is dat het snel de details in gaat. Dan gaat het over individuele maatregelen, over het puntensysteem van de sociale huursector of over de verhuurderheffing. En dat is ook logisch want dat zijn concrete knoppen waar je aan kan draaien. Maar wat zijn nou de systematische oplossingen? Ik zou graag een stapje terug willen doen om dat ambitieuze en progressieve verhaal

over wonen te ontwikkelen. Zodat we een concreet idee hebben van hoe dat eruit zou moeten zien. Vervolgens kun je dat dan handen en voeten geven met concreet en coherent beleid.’

Sandra: ‘Ik was heel trots toen het ons lukte om afgelopen jaar de huur te bevriezen. Dat is niet het hoogste doel want we willen huurverlaging. Maar ook dat is alleen maar gelukt omdat we met heel veel mensen die strijd zijn aangegaan. Doordat we heel veel mensen georganiseerd hebben. Er is dus momentum om te blijven organiseren en die systematische verandering af te dwingen. Dat vind ik heel hoopvol.’ •

tekst Xander Topma
foto's Maurits Gemmink

foto Akke van Eck

foto Maurits Gemink

Congres 'Heel de mens' in 1999.

ONS SOCIALISME VOOR DE TOEKOMST

De beginselen in 'Heel de mens' gaan we actualiseren, om ons socialisme bij de tijd te brengen. Dat hebben we besloten op het congres van 2019. Ook om nieuwe groepen en nieuwe generaties voor ons te winnen. Ronald van Raak vertelt hoe het hier mee staat en vooral hoe de leden kunnen bijdragen.

WAT IS HET toch fijn om een socialist te zijn! Je kunt als SP'er bestuurder worden, of volksvertegenwoordiger – zoals ook bij andere partijen kan. Maar daarnaast kun je nog zoveel meer. Op allerlei manieren organiseren wij mensen en op allerlei wijzen voeren wij acties. In de buurt en op het werk, fysiek op straat of digitaal, met verschillende mensen en groepen. Die creativiteit is zo mooi aan de SP, maar soms lijken we die ook een beetje kwijt. Reden om na te denken over ons socialisme voor de toekomst.

Van alle kanten groeit de kritiek op het marktdenken en op de neoliberale politiek, die partijen van rechts – én van links – al vele jaren hebben gevoerd. Het vertrouwen in het neoliberale denken heeft een flinke

knauw gekregen. Toch kiezen nieuwe groepen en nieuwe generaties nog lang niet altijd voor de SP. Veel mensen delen onze idealen, maar we slagen er niet genoeg in om die met onze boodschap te bereiken. Ook daarom moeten we blijven nadenken over onze beginselen en over onze partij.

Van ons allemaal

Wat voor partij zijn wij en hoe voeren wij politiek? Wat is ons socialisme? Dit zijn vragen die raken aan de beginselen van de SP. De wereld verandert voortdurend en daarom moeten ook wij blijven nadenken over onze beginselen. Niet omdat onze idealen achterhaald zijn, maar omdat we blijven zoeken naar nieuwe manieren om die in de praktijk te brengen. Nadenken

over ons socialisme doen we al vanaf het begin van de SP in 1972, vijftig jaar gelden. In 1999 leidde dat tot ons beginselprogramma 'Heel de mens'.

Ons socialisme is van ons allemaal; alle SP'ers willen we dan ook vragen om mee te doen. In een ledenenquête zullen we elk SP-lid uitnodigen om mee te denken over een geactualiseerde versie van 'Heel de mens'. Dit sluit aan op een evaluatie die we in 2021 hebben gehouden. In april en mei hebben we ook al een enquête gedaan en daarna gesprekken gevoerd in de afdelingen. In december besloten we deze evaluatie met een conferentie over 'Heel de mens', met gasten uit binnen- en buitenland.

Congres 'Heel de mens' in 2021, Ronald van Raak links op de foto.

Als voorbereiding op de actualisering van 'Heel de mens' schreef Ronald van Raak 'Stel een daad'. Daarin laat hij zien hoe de SP in 1972 werd opgericht en hoe SP'ers overal in het land een eigen socialisme ontwikkelden, met bijzondere acties en door politiek te voeren voor én met de mensen. En hoe destijds de discussies gingen in aanloop naar ons beginselprogramma 'Heel de mens' (1999). Dit boek is te bestellen in de SP Shop: shop.sp.nl

Praktische ervaringen

Nadat Poetin zijn verschrikkelijke oorlog begon in Oekraïne moest ik terugdenken aan de tijd van de Koude Oorlog en de val van de Muur in 1989. Een periode waarin ook in ons land de overwinning werd verkondigd van het neoliberalisme en het socialisme voor dood werd verklaard. Linkse partijen als CPN, PSP en PPR gingen op in GroenLinks, een partij die koos voor een 'vrijzinnig' liberale koers. Ook de PvdA schudde in 1995 haar ideologische veren af en nam afscheid van het socialisme.

In plaats van afstand te doen van het socialisme besloten de SP'ers van toen hun socialisme te vernieuwen. Een heel eigen ideologie, geïnspireerd door politieke denkers uit binnen- en buitenland, maar vooral op basis van praktische ervaringen die zij vanaf de oprichting van de partij in 1972 hadden opgedaan. Op het Congres van 1991 werden onze waarden van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit vastgelegd; in Tegenstemmen (1996), het boek van Jan Marijnissen, maakten we een analyse van het neoliberale denken dat toen doorbrak.

Beter gebruiken

In 'Heel de mens' (1999) brachten we onze waarden en kritiek samen en formuleer-

den we onze alternatieven. In de ruim twee decennia dat we met deze beginselen hebben gewerkt blijken ze nog verrassend actueel, maar hebben we als partij ook nieuwe ervaringen opgedaan en nieuwe lessen geleerd. Ook de wereld waarin we opereren is veranderd: het neoliberale denken is nog altijd dominant, maar toch groeit de ruimte voor alternatieven. Mede daarom vond het congres dat we ons socialisme moeten blijven overdenken en opnieuw bij de tijd moeten brengen.

Uit de evaluatie die we in april en mei 2021 hebben gedaan (en waarvan in september een verslag verscheen) bleek dat SP'ers een positief, kort en meer onderscheidend programma willen. Onze waarden van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit zijn onverminderd actueel, maar onze analyse en alternatieven moeten volgens de leden worden geactualiseerd. Belangrijk is ook dat we onze beginselen 'internaliseren': ofwel dat we ze beter gebruiken in ons politieke werk. Ons socialisme moet ook aantrekkelijk zijn voor nieuwe groepen en generaties.

Leden aan het woord

Hoe onze beginselen uiteindelijk worden is aan de leden. Om te beginnen door mee te doen aan de nieuwe ledenenquête, waarin

we alle SP'ers vragen wat zij van de vernieuwde 'Heel de mens' vinden en welke ideeën zij hebben om dit verder te verbeteren. Over die enquête zullen de leden in mei meer te horen krijgen. Al de commentaren van hopelijk duizenden SP'ers zullen we verwerken in een nieuw concept van 'Heel de mens'. Dat we op 22 oktober – als de SP vijftig jaar bestaat – willen presenteren.

Ondertussen moeten afdelingen vooral niet stil blijven zitten. Wat mij betreft organiseert elke afdeling een gesprek met de leden over de actualisering van 'Heel de mens'. Het is immers belangrijk dat SP'ers hun eigen ervaringen delen en dat we gezamenlijk lessen trekken. Dat kan bijvoorbeeld rondom de nieuwe ledenenquête. Wij zijn benieuwd naar de opmerkingen en voorstellen van al onze leden. Want als we onze beginselen kunnen oprispen, wordt het nog fijner om een socialist te zijn. •

tekst Ronald van Raak

Meer info

Op spnet.nl, de website voor leden, kun je onder Congres XXVI de conferentie van 11 december terugkijken, waarin we spraken met socialistische uit binnen- en buitenland over ons socialisme.

LINKSVOOR **IN BELGIË LEER JE LUISTEREN, IN NEDERLAND LEER JE PRATEN**

Sonja Mulleman (62) is getrouwd en heeft een zoon. Tot de verkiezingen was ze voorzitter van de afdeling Terneuzen. Ze deed dat met overgave, maar het werd een beetje te gek, ze zag haar man bijna nooit meer. Ze heeft beloofd om haar werk voor de SP te minderen. Nu beperkt ze zich tot de mensen van Dethon, de sociale werkvoorziening in Terneuzen. Sonja heeft beloofd dat ze er is, dus is ze er.

tekst Anne-Marie Mineur
foto Karen Veldkamp

› Wat is het verhaal van Dethon?

Over Dethon heb ik in 2020 een zwartboek opgesteld. Mensen die langdurig ziek waren werden onder druk gezet om vervroegd met pensioen te gaan, dat soort dingen. Ik heb me er echt in vastgebeten, en dat heeft uiteindelijk geleid tot het vertrek van de directeur en een leidinggevende. De interim-directeur die er nu zit, heeft echt een goed hart, hij kan het recht en het onrecht zien. Maar ik ben nog lang niet klaar. Er zijn nog steeds verhalen over gevoel.

› Waar komt die drive vandaan?

Als klein kind wilde ik ontwikkelingshulp doen, ik wilde mensen helpen. Dat kon ik niet tegen mijn ouders vertellen, dat vonden ze niet goed genoeg. Ik wilde rechten studeren, of kapster worden, of airhostess, maar dat mocht allemaal niet, of ze dachten dat ik het niet kon. Toen ben ik binnenhuisarchitect geworden. Ik heb daar nooit veel mee gedaan. Ik geloofde nooit dat ik iets kon, behalve de sociale dingen, want daar konden mijn ouders niet bijkomen. Die rode jas draag ik met trots.

Voor mijn man moet ik er nu meer zijn, maar ik blijf wel actief in de kerngroep. We kregen een brief van een mevrouw met een zoon die in de Wajong zit. De Wajong is een paar procent verhoogd, dus ze wil nu graag weten wat dat betekent voor de toeslagen maar dat is heel ingewikkeld. Het zou mooi zijn als er een systeem kwam waarop je dat soort gegevens kunt invoeren, en dat je gewoon met schuifjes kunt aangeven hoeveel je verdient en wat je situatie is. Ik zou graag hebben dat de SP daar ook mee aan de slag gaat.

› Waarom ben je naar Nederland gekomen?

Voor de liefde. Ik heb altijd in Dongen gewoond. Dat is de enige plek waar ik terug naartoe zou willen, naar Brabant. Zeeuws-Vlaanderen is te dicht bij België. Ik vind Belgen te gesloten en te achteraf. Ik hoor liever op voorhand wat mensen van me vinden. In België leer je luisteren, in Nederland leer je praten. •

RODE
DENKERS

DEEL 8
HERBERT MARCUSE

OVER DE EENDIMENSIONALE MENS

‘Een mens is meer dan een consument’, zong Bob Fosko in het SP-lijflied. Maar in een kapitalistische samenleving is ook de ontwikkeling van mensen overgeleverd aan de wetten van de markt. Denker Herbert Marcuse liet met zijn filosofie zien hoe het kapitalisme ons denken beïnvloedt.

SP-scholing in 1975 met Derk Sauer in Amsterdam, over de acties, over stakingen (Arbeidersmacht) en over het socialisme.

In de vroege SP werden veel acties gevoerd, maar werd ook regelmatig gestudeerd, op wat toen de ‘rode denkers’ waren. Daartoe hoorde zeker Herbert Marcuse en zijn beroemde boek over De eendimensionale mens (1964). Sporen daarvan zijn nog te vinden in Tegenstemmen (1996) van Jan Marijnissen, waarin hij spreekt over het ‘eendimensionale karakter van het neoliberalisme’. De geest van Marcuse is ook te herkennen in ons beginselprogramma Heel de mens (1999) en zijn filosofie is nog altijd relevant om te snappen wat kapitalisme met ons doet.

Herbert Marcuse (1898-1979) was een Duits-joodse denker die na de machtsovername door de nazi's Duitsland ontvluchtte en Amerikaan werd. In de VS werd hij actief in de ‘Frankfurter Schule’, een groep van gevluchte marxisten die het socialisme wilden vernieuwen. Eind jaren zestig groeide Marcuse uit tot een held van de studentenbeweging en dat werd hij ook in de voorlopers van de SP (KEN en KPN). Die status kreeg hij door een filosofie die liet zien hoe het kapitalisme ons denken beïnvloedt: hoe het mensen tot consumenten maakt en alternatieven de kop indrukt.

Een beroemd idee van Herbert Marcuse is dat van ‘repressieve tolerantie’, of de ‘schijnbare vrijheid’ die er zou zijn in onze kapitalistische samenlevingen. Er is daar een vrijheid om je eigen mening te uiten, maar slechts in media die vooral de belangen dienen van de heersende klassen. Voorbeelden van ‘repressieve tolerantie’ zijn er ook in de commercie, zoals het

beeldmerk van Che Guevara. Dat begon als een symbool van revolutionair verzet, maar werd toegeëigend door de mode-industrie, waar ondernemers geld verdienen aan T-shirts van Guevara.

Technologische ontwikkelingen leiden volgens Marcuse tot een systeem van ‘machtsuitoefening en coördinatie’ en tot ‘sociale controle in het belang van de status quo’. Hij maakte deze analyse in de jaren zestig, toen we nog geen internet en geen Big Tech bedrijven hadden, maar hij is misschien actueler dan ooit, nu multinationals als Google, Facebook en Microsoft via hun commerciële algoritmen bepalen wat wij wel en niet via de sociale media te zien krijgen. In een ‘eendimensionale’ wereld waarin we nauwelijks kennismaken met alternatieve gedachten.

In Tegenstemmen legt ook Jan Marijnissen een verband tussen het kapitalistische marktdenken en de eenzijdige ontwikkeling van de mensen, of met ons ‘eendimensionale’ denken. Omdat de markt is doorgedrongen tot alle facetten van ons leven: ‘Dat daarmee onze hele cultuur, van pop en sport, tot schilderkunst en opera, wordt overgeleverd aan de wetten van de markt, en dus aan de eendimensionale, alles gelijkenschakelende platvloersheid van de commercie, dat moet kennelijk voor lief worden genomen.’ Marcuse is nog altijd het bestuderen waard. •

tekst Ronald van Raak
foto archief SP

of stuur een brief naar Redactie Tribune •
Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

Compensatie

De compensatie voor de gestegen energieprijzen door de ogen van "onze" fijne overheid...

Het is weer hetzelfde oude liedje! Het rijkste deel van de Nederlandse bevolking profiteert het meest van de toeslag. Ik blijf me verbazen...

De top van de samenleving zal altijd wel het meeste baat hebben bij belastingheffing. Belastingheffing zou toch om herverdeling van welvaart moeten gaan? Daarbij zijn de kosten van de maatregel ook enorm als je iedereen laat meeprofiteren. Ik ben niet van de complottheorieën, maar toch ben ik benieuwd naar het stemgedrag van de gemiddelde belastingdienstmedewerker.

Vriendelijke groeten,
Hans Alberts, Nieuwleusen

Naar wie gaat de belastingverlaging op brandstof en energie?

Tribune april 2022

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB
land : Nederland
woonplaats: Amersfoort
incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk :
redenen : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

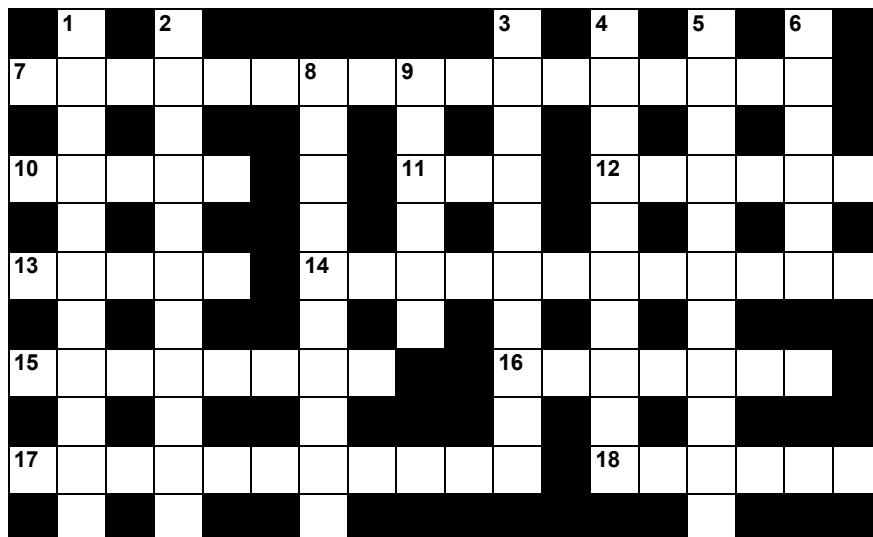
CRYPTOGRAM

Horizontaal

7 Gevaccineerd, maar toch Covid opgelopen bij diefstal. (17 en 4,5,8) - 10 Plantje klinkt alleen maar als explosief materiaal. (5) - 11 Hoeveel voetballers op het veld? Spitse oren! (3) - 12 Europese natie genoemd naar bevroren H2O. (6) - 13 Is, bij haast, niet vaak nuttig. (5) - 14 Na deze berekening kan de hond dubbel kwispelen. (12) - 15 Gestaag voortgang maken met het incasseren. (8) - 16 Was chique kleding voor Anton Geesink. (7) - 17 Gelovige vriend(in) heeft weet van het Oude en het Nieuwe. (11) - 18 Favoriete bloem van een zelfzuchtig type. (6)

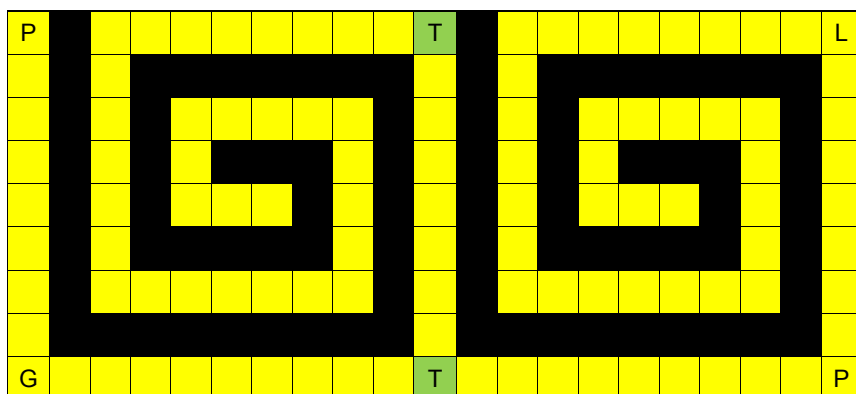
Verticaal

1 Lekkernij favoriet bij Inuit? (11) - 2 Steelt (alleen) kleinigheden door ze te zuigen. (11) - 3 In het leger lijkt iedere mantel hetzelfde. (10) - 4 Uurtjes vermoorden om de verveling te verdrijven. (2,3,5) - 5 Vogels rennen op hoge poten. (11) - 6 Om meervoudig mee te schrijven. (6) - 8 Vakjuweel is voor burgervader bindend. (10) - 9 Trainer-voetballer werd rundveehouder? (6)

DUBBEL-SPIRAALTJE

Anagrammatica! U begint linksboven. Vind eerst een 9-letter woord dat samengesteld kan worden uit *alle* individuele letters van de omschrijving onder '1' en plaats dit in de linkerbalk. Ga dan tegen-de-klok in totdat alle anagrammen gevonden zijn. Deze Dubbelspiraal heeft een tweede 'krul'. Het 3de woord van de spiraal links (omschrijvingen 1-10) is het beginwoord van de rechterspiraal (a-i), die 'bovenaan in het midden' begint. Dit woord is een palindroom. De 'ij' is één letter. Veel plezier!

OMSCHRIJVINGEN

Vanaf linksboven

- 1 Stapeling
- 2 Wegcode tien
- 3 Erwt waart
- 4 Snel traag
- 5 Eens nar
- 6 Pontons
- 7 Peilt
- 8 Riant
- 9 Eng
- 10 OMG

Vanaf middenboven

- a War watert
- b Nette afloop
- c Spek loper
- d Cult hulde
- e Rinkels
- f Tarwe ma
- g Sitar
- h Sloep
- i Sul
- j Als

OPLOSSING CRYPTOGRAM MAART

Horizontaal

4) Kunstrubber 8) Sledetocht 9) Puzzelmarathon 11) Nachtkijker
13) Vakantiegids 15) Buien 17) Eelt 18) Koos 19) Beleg 20) Aaseter.

Verticaal

1) Bulrug 2) Stille Oceaan 3) Luid 5) Boter bij de vis 6) Rechtse directe 7) Strop 10) Mijt 12) Isoleren 13) Vouwen 14) Tenor 16) Eieren.

OPLOSSING NUMMERPLAATJE MAART

< oftewel 'kleiner dan' teken.

Vol. 8	2km	11-11	0.01	19	110%
22	PS2	#4	70	088-	30/70
91	2TB	1991	oOo	737	1488
1/7	4km	83°	3v	V2	35
11	MCVI	9	T-34	930m	XO
72%	40cm	1884	1848	5-0	2.0
2021	2022	X-3	6G	2019	8K

De winnaar van de maartpuzzel 2022 is M. Nijkamp uit Enter.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 27 april naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

